

(i) Printed Pages : 7]

Roll No.

(ii) Questions : 9+9+9]

Sub. Code :

3	3	4	6

Exam. Code :

0	4	0	1

Master of Arts 1st Semester Examination

1127

SOCIOLOGY

(History of Social Thought

Paper : SOC-R-411

(In All Mediums)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Note :- Attempt five questions in all by selecting one question each from Units I to IV. Question No. 1 is compulsory.

1. Attempt all parts in 30-35 words each : $2 \times 10 = 20$

(i) Enlightenment thought

(ii) Class according to Karl Marx

(iii) Weber's definition of Action

NA-354

(1)

Turn Over

- (iv) What is a 'Status Group' ?
- (v) Features of Bureaucracy
- (vi) 'Social Facts' by Durkheim
- (vii) Organic Solidarity
- (viii) Types of Suicide
- (ix) 'Super Structure' by Marx
- (x) Types of Action

Unit-I

- 2. Bring out the contribution of Rousseau to Enlightenment Thought. 15
- 3. Discuss Auguste Comte's contribution to Sociology. 15

Unit-II

- 4. Critically evaluate Marxian theory of class and class conflict. 15
- 5. Discuss, how capitalism leads to Alienation ? 15

NA-354

(2)

Unit-III

- 6. Discuss the Methodology suggested by Weber for the objective study of social action. 15
- 7. Discuss Weber's views on Bureaucracy. 15

Unit-IV

- 8. How does Durkheim distinguish between mechanical and organic solidarity ? Discuss critically. 15
- 9. "Social facts must be studied as things." Discuss in the light of Durkheim's theory of Suicide. 15

NA-354

(3)

Turn Over

हिन्दी भाष्य

नोट :- प्रत्येक इकाई I-IV में से एक प्रश्न चुनते हुए, कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रश्न क्र. 1 अविवार्य है।

1. सभी भागों के उत्तर 30-35 शब्दों में दीजिए : 2×10=20

- (i) प्रबोधन विचारधारा
- (ii) कार्ल मार्क्स के अनुसार वर्ग
- (iii) वेबर द्वारा कार्य की परिभाषा
- (iv) 'नियति समूह' क्या है ?
- (v) नौकरशाही की विशेषताएँ
- (vi) दुर्खीम द्वारा 'सामाजिक तथ्य'
- (vii) जैविक एकबुटता
- (viii) आत्महत्या के प्रकार
- (ix) मार्क्स द्वारा 'अधि-रचना'
- (x) कार्य के प्रकार

इकाई-I

2. रूसो की प्रबोधन विचारधारा के योगदान का उल्लेख कीजिए। 15
3. समाजशास्त्र के लिए अगस्ट कॉम्टे के योगदान की व्याख्या कीजिए। 15

NA-354

(4)

इकाई-II

4. वर्ग और वर्ग संघर्ष के मार्क्सवादी सिद्धान्त का आलोचनात्मक मूल्यांकन कीजिए। 15
5. पूँजीवाद किस प्रकार अलगवर्ग को और ले जाता है ? व्याख्या कीजिए। 15

इकाई-III

6. सामाजिक कार्य के यस्तुनिष्ठ अध्ययन के लिए वेबर द्वारा प्रस्तुत प्रणाली-विज्ञान पर चर्चा कीजिए। 15
7. नौकरशाही पर वेबर के विचारों की चर्चा कीजिए। 15

इकाई-IV

8. दुर्खीम मशीनी और जैविक समेकता में अन्तर कैसे करते हैं ? आलोचनात्मक चर्चा कीजिए। 15
9. "सामाजिक तथ्यों का अध्ययन वस्तुओं की तरह करना चाहिए।" दुर्खीम के आत्महत्या के सिद्धान्त के सन्दर्भ में चर्चा कीजिए। 15

NA-354

(5)

Turn Over

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ

ਨੋਟ :- ਹਰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ I-IV ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

1. ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ 30-35 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ : $2 \times 10 = 20$
- ਗਿਆਨ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
 - ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਗ
 - ਵੇਬਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
 - 'ਸਥਿਤੀ ਸਮੂਹ' ਕੀ ਹੈ ?
 - ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
 - ਦੁਰਖੀਮ ਦੁਆਰਾ 'ਸਮਾਜਿਕ ਤੱਥ'
 - ਜੈਵਿਕ ਇੱਕ ਜੁੱਟਤਾ
 - ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ
 - ਮਾਰਕਸ ਦੁਆਰਾ 'ਅਧਿ-ਰਚਨਾ'
 - ਕਾਰਜ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਇਕਾਈ-I

- ਰੂਸੋ ਦੀ ਪ੍ਰਥੇਪ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
- ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਲਈ ਅਗਸਟ ਕਾਂਮੇ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

NA-354

(6)

ਇਕਾਈ-II

- ਵਰਗ ਅਤੇ ਵਰਗ ਸਿਧਰਸ਼ ਦੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰੋ। 15
- ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

ਇਕਾਈ-III

- ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜ ਦੇ ਵਸਤੂ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਵੇਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਪ੍ਰਣਾਲੀ-ਵਿਗਿਆਨ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
- ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਉੱਤੇ ਵੇਬਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਇਕਾਈ-IV

- ਦੁਰਖੀਮ ਮਸ਼ੀਨੀ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਸਮੇਕਤਾ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ? ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
- "ਸਮਾਜਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਦੁਰਖੀਮ ਦੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

NA-354

(7)